

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

AYAKKABI VE SARACİYE TEKNOLOJİSİ

ÇANTA KALIBI

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. BAYAN ÇANTA KALIBI	3
1.1. Çanta Kalıpları	3
1.1.1. Ön ve Arka Gövde Kalıbı	3
1.1.2. Körük (Sufle) Kalıbı	5
1.1.3. Kapama Patı Kalıbı	6
1.1.4. Çanta Astarı Kalıbı	7
1.1.5. Çanta Sap Kalıbı	7
1.2. Bayan Çanta Kalıpları	7
UYGULAMA FAALİYETİ	10
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	11
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	13
2. FANTEZİ ÇANTA KALIBI	13
2.1. Ölçü Alma	13
2.2. Kalıp Çıkarma	14
2.2.1. Ön Arka Kalıbı	14
2.2.2. Dip Kalıbı	15
2.2.3. Ağız Faça Kalıbı	16
2.2.4. İç Astar Orta Bölme	16
2.2.5. Aksesuar ve Diğer Kalıplar	17
2.3. Fantezi Çanta Kalıpları	18
UYGULAMA FAALİYETİ	21
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	23
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	26
3. OKUL ÇANTASI KALIBI	26
3.1. Okul Çantası	26
3.1.1. Okul Çantası Tanımı	26
3.1.2. Kullanılan Malzemeye Göre Çeşitleri	26
3.1.3. Kullanım Özellikleri	27
3.2. Ölçü Alma	27
3.3. Kalıp Çıkarma	28
3.3.1. Ana Gövde Kalıbı Çıkarma	28
3.3.2. Körük Kalıbı	32
3.3.3. Sap Kalıbı	33
3.3.4. Sertleştirme ve Besleme Kalıpları	33
3.4. Okul Çantası Kalpları	34
UYGULAMA FAALİYETİ	36
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	38
ÖĞRENME FAALİYETİ-4	40
4. EVRAK ÇANTASI KALIBI	40
4.1. Evrak Çantası Çeşitleri	40
4.2. Evrak Çantası Ölçü Standartları	42
4.3. Kalıp Hazırlama	43

4.3.1. Ana Gövde (Arka ve Kapak)	43
4.3.2. n Gövde Kalıbı.....	44
4.3.3. Kapak Altı Kalıbı.....	46
4.3.4. Kapak Altı Astarı.....	46
4.3.5. Sufle (Körük) Kalıbı.....	47
4.3.6. Dip Kısım Kalıbı	48
4.3.7. Sap Kalıbı	48
4.4. Evrak antası Kalıpları.....	50
UYGULAMA FAALİYETİ	53
UYGULAMA FAALİYETİ	55
MODÜL DEĞERLENDİRME	57
CEVAP ANAHTARLARI.....	59
KAYNAKÇA	61

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	542TGD327
ALAN	Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi
DAL / MESLEK	Saraciye Modelistlik
MODÜLÜN ADI	Çanta Kalıbı
MODÜLÜN TANIMI	Çanta kalıbı çıkarma ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Saraciyede Ölçü Alma, Model Araştırma, Model Geliştirme, Maket Hazırlama modüllerini başarı ile tamamlamış olmak
YETERLİK	Çanta kalıbı çıkarma ile ilgili yöntem ve teknikleri öğrenmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli atölye ortamı ile saraciye araç gereç ve donanımları sağlandığında, tekniğe uygun bayan çantası yapabileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Modele uygun ölçülendirme yapabileceksiniz.2. Standartlara uygun evrak çantası kalıbı çıkarabileceksiniz.3. Modele uygun okul çantası kalıbı çıkarabileceksiniz.4. Ölçüye uygun kalıp hazırlayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Saraciye atölye ortamı, el kesim aletleri (kesim bıçağı, masat, ege, çelik cetvel) kesim masası, tezgâh araç ve gereçleri
ÖLÇMEVE DEĞERLENDİRME	Her faaliyet sonrasında o faaliyetle ilgili değerlendirme soruları ile kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda size ölçme aracı (uygulama, soru-cevap) uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Bu modül sonunda edineceğiniz bilgi ve beceriler ile Ayakkabı ve Saraciye alanında çanta kalıbı çıkarmak için gerek duyduğunuz becerileri geliştirmiş olacaksınız.

Çanta, saraciyenin ana üretim dallarından biridir. Çanta kalıbı çıkarma çantanın uygulanması açısından çok önemlidir. Modanın sürekli değişimiyle beraber çanta modelleri de değişmekte ve yenilenmekte, her geçen gün farklı malzemelerden yapılmış çantalar, özellikle bayanların kullanımına sunulmaktadır. Bu yüzden sürekli yeni modeller çıkmakta ve bunların kalıpları yapılmaktadır.

Kadın çantalarının kullanılması XIX. yy. sonlarında başlamıştır. Çantalar, çeşitli derilerden ve saten, kadife, dokuma, vinleks vb. gibi kumaşlardan yapılır. Kişiye özel eşyaların toplu olmasını sağlayan, kendine güvenini artıran, taşınması kolay bir aksesuardır. Bayanların kullandığı kıyafetlerde çanta uyumu çok önemlidir. Kullandığı çanta kişinin statüsü ve kalitenin göstergesi olmaktadır. Kaliteli bir çanta hem uzun ömürlü olmakta hem de taşıyan kişiye değer katmaktadır.

Giyimi tamamlayan aksesuarlar içinde oldukça önemli bir yeri olan çantanın insan yaşamındaki önemi ve yeri de çok büyüktür.

İşte sizler de Çanta Kalıbı modülünü tamamladıktan sonra bu modül ile bir çok çantanın kalıbını çıkarabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Uygun ortam sağlandığında bayan çanta kalıbı için gerekli malzemeleri kullanarak bayan çantası kalıbı çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Çanta satış mağazalarını gezerek, çanta modellerini inceleyiniz.
- Çanta satış mağazalarını gezerek, kalıp çıkarmada kullanılan yöntemleri inceleyiniz.
- Bilgi ve deneyimlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. BAYAN ÇANTA KALIBI

1.1. Çanta Kalıpları

1.1.1. Ön ve Arka Gövde Kalıbı

Çanta, en belirgin parça olan gövdeden başlanarak ölçülendirilir. Çanta gövdesinin en ve boy ölçüleri alınarak kartona aktarılır (Fotoğraf 1.1). Karton ortadan katlanarak orta işareti alınır.

Fotoğraf 1.1: Bayan çantası

Çanta gövde ölçüsünün ağız kısmına 9 mm kıvrırma payı verilir. Çanta modeline göre diğer yerlerinde kıvrırma varsa, kıvrırma payları ölçüye ilave edilir. Çantanın şekline göre köşeler yuvarlatılır (Fotoğraf 1.2).

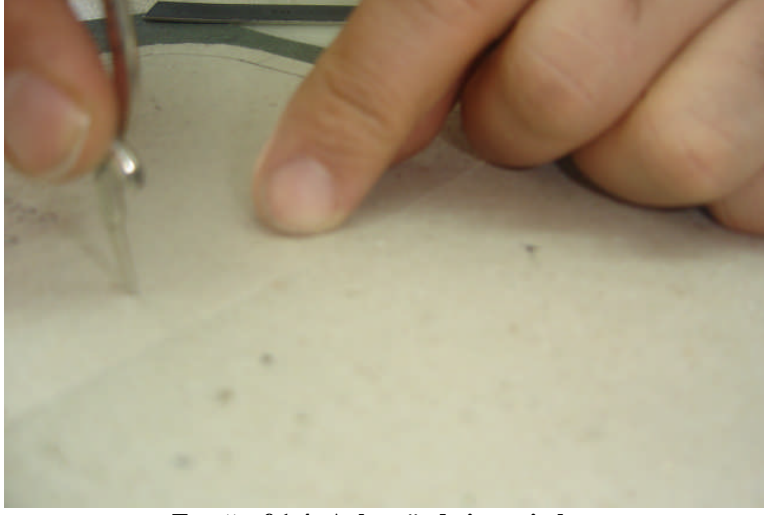
Fotoğraf 1.2: Alt köşeleri yuvarlama

Ön gövdenin 4 cm altından tam orta kısımdan zımba için işaret alınır. Çanta modelindeki diğer işaretler de kalıba aktarılır.

Fotoğraf 1.3: Ön gövdeye zımba işareti alma

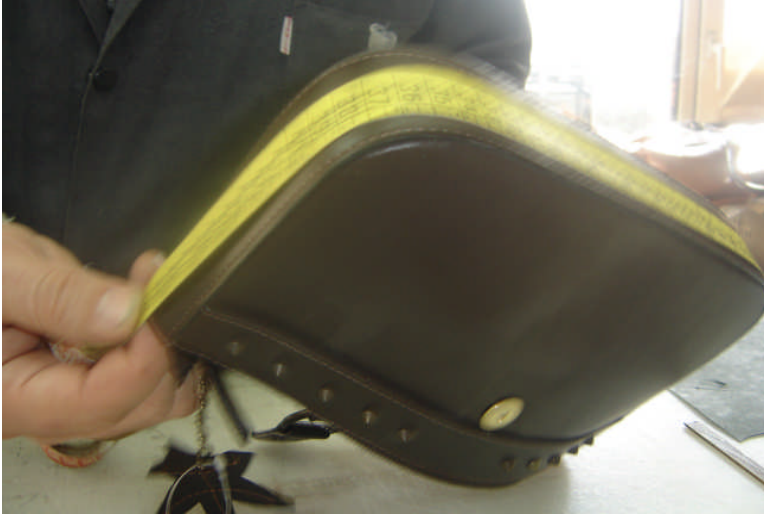
Arka gövdenin de 3 cm altından, tam orta kısma kapama pat işareti alınır (Fotoğraf 1.4).

Fotoğraf 1.4: Arka gövde işareti alma

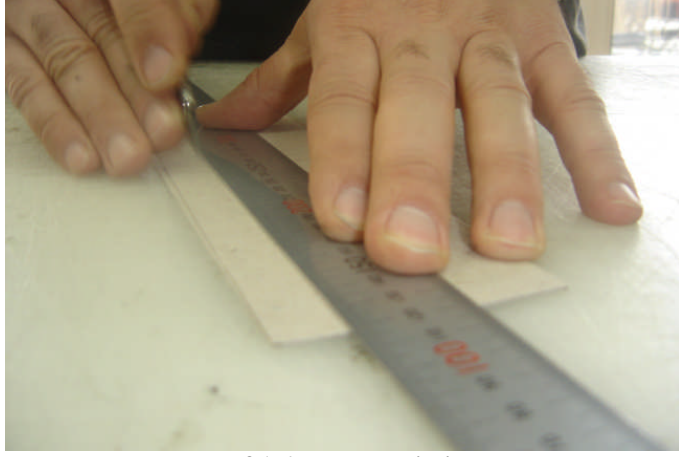
1.1.2. Körük (Sufle) Kalıbı

Çanta üzerinden körük en ve boy ölçüsü mezür ile alınır (Fotoğraf 1.5).

Fotoğraf 1.5: Körük ölçüsü alma

Ölçüler kartona aktarılır. Keskin bıçak ile kesilerek kalıp çıkarılır. Kesim bıçağının ucunun sivri ve keskin olmasının dikkat edilir (Fotoğraf 1.6). Kalıp çıkartılırken önce $\frac{1}{2}$ si çıkartılır, sonra simetrisi alınarak tam kalıp hazırlanır.

Fotoğraf 1.6: Kalıp kesimi yapma

Körük çalışılırken 0,8mm'lik salpa ile sertleştirme yapılır. Salpa da körük kalıbı ile kesilir.

1.1.3. Kapama Patı Kalıbı

Kapama patı en ve boy ölçüsü alınır (Fotoğraf 1.7). Ölçüler kartona aktarılır.

Fotoğraf 1.7: Kapama patını ölçülendirme

Patın şekli modele uygun olarak verilip kalıp çizilir. Çizgilerin üzerinden keskin bıçak ile kesilir (Fotoğraf 1.8).

Fotoğraf 1.8: Kapama patı kesimi

Kapama patı çift kat çalışılır. Arasına 0,4'lük salpa konur. Salpa da aynı kalıpla kesilir. Kapama patının bir katı uzun, bir katı kısa olmalıdır. Kısa olanın kenarı yuvarlatılır.

1.1.4. Çanta Astarı Kalıbı

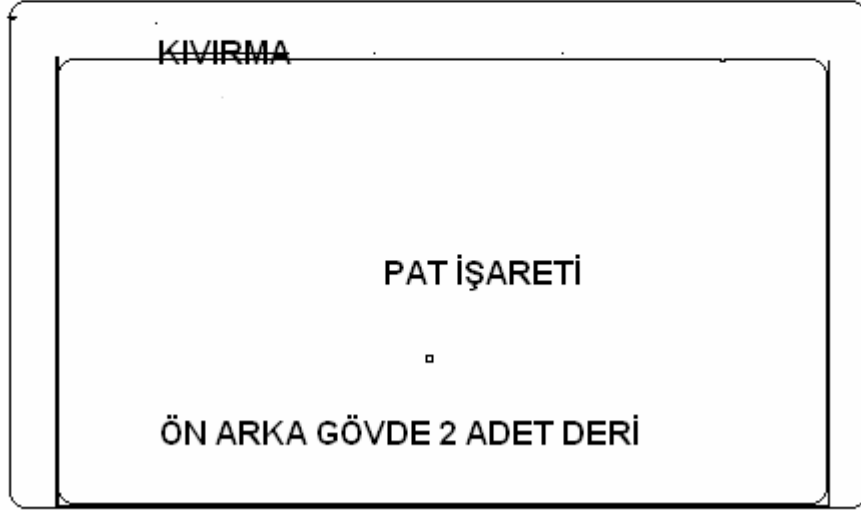
Çanta astarı için deri kalıpları kullanılır. Deri kalıplarından 9 mm kıvrıma payları çıkarılarak astar kalıpları elde edilir.

1.1.5. Çanta Sap Kalıbı

Çanta sapları modele göre değişir. Sap uzunluk ve genişlik ölçüsü alınır. Bayan çantalarda genelde sap genişliği 2 cm, uzunluğu da 85- 90 cm'dir. Ölçülendirme yaparken ergonomik olmasına da dikkat edilir. Model özelliğine göre sapta sertleştirme yapılır. Sertleştirme kalıbı hazırlarken, sap deri kalıbından kıvrıma payları çıkartılır.

1.2. Bayan Çanta Kalıpları

**3 KENARDAN 5 MM KIVIRMA OLACAK
25 CM UZUNLUK 2.3 CM EN**

Ana Gövde	27 cm	11cm	1
Sufle(Körük)	4 Cm	35cm	2
Gövde içi fermuar yeri	2.2 cm	27-cm	2
Sap ortası	3.5cm	11 cm	1
Sap	4.5cm	30cm	1
Sap halka patı	9.5m	10cm	1

Tablo 1.1: Model li formu

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak araç gereçler:

1. Mukavva
2. Çalışma masası
3. Kesim bıçağı
4. Çelik cetvel
5. Masat
6. Ege
7. Kesim lastiğı
8. Yuvarlak obje

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak, bayan çanta kalıbı çıkarma işlemini yapınız.

KESİM	
İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kartonu ortadan katlayarak orta ölçüsünü alınız.	➤ Kartonu düzgün katlayınız.
➤ Çantanın en ve boy ölçülerini alarak kartona aktarınız.	➤ Çantanın ölçüsünü mezür ile alınız.
➤ Ağız kısmına 9 mm kıvrıma payı veriniz.	➤ Ağız kısmına kıvrıma payı vermeyi unutmayınız.
➤ Alt köşeleri yuvarlatınız.	➤ Alt köşeleri yuvarlarken ortadan katlayarak çift tarafı yuvarlayınız.
➤ Ön gövdenin 4 cm altından tam orta kısımdan zımba için işareti alınız.	➤ Ön gövdede zımba işareti alırken tam ortada olmasına dikkat ediniz.
➤ Arka gövdenin de 3 cm altından tam orta kısma kapama pat işareti alınız.	➤ Arka gövdeye işaret alırken kaydırmayınız.
➤ Çanta üzerinden körük en ve boy ölçüsü alınız.	➤ Ölçüyü mezür ile alınız.
➤ Ölçüleri kartona aktarıp keskin bıçak ile keserek kalıp çıkarınız.	➤ Bıçağın keskin olmasına dikkat ediniz.
➤ Kapama patı için en ve boy ölçüsünü alıp kartona aktarınız.	➤ Ölçüyü kartona geçirirken dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

Bu faaliyette öğrendiklerinizi aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki soruların cevaplarını doğru(D) veya yanlış (Y) olarak değerlendiriniz.

1. ()Çanta gövdesinin en ve boy ölçüleri alınarak kartona aktarılır.
2. ()Ağız kısmına 3 mm kıvrıma payı verilir
3. ()Ön gövdenin 1 cm altından tam orta kısımdan zımba için işaret alınır
4. ()Arka gövdeninde 3 cm altından tam orta kısma kapama pat işareti alınır
5. Çanta üzerinden körük en ve boy ölçüsü çelik cetvel ile alınır
6. ()Kapama patı bir uzun bir kısa olmalıdır. Kısa olanın kenarı yuvarlatılır.
7. ()Sap, 2 cm'ye 85 cm'den kesilir. Arası için 04'lük salpa da aynı ölçülerde kesilerek kullanılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili konuyu tekrarlayınız. Başarılıysanız uygulama testine geçiniz.

B. UYGULAMALI TEST

Gerekli araç gereci hazırlayarak bayan çanta kalıbını çıkarınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. Kartonu ortadan katlayarak orta ölçüsünü aldınız mı?		
2. Çantanın en ve boy ölçülerini alarak kartona aktardınız mı?		
3. Ağız kısmına 9 mm kıvrıma payı verdiniz mi?		
4. Alt köşeleri yuvarlattınız mı?		
5. Ön gövdenin 4cm altından -tam orta kısımdan- zımba için işaret aldınız mı?		
6. Arka gövdenin de 3 cm altından tam orta kısma kapama pat işareti aldınız mı?		
7. Çanta üzerinden körük en ve boy ölçüsü aldınız mı?		
8. Ölçüleri kartona aktarıp keskin bıçak ile keserek kalıp çıkardınız mı?		
9. Kapama patı için en ve boy ölçüsünü alıp kartona aktardınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz. “Hayır” şeklinde yanıtladığınız sorular varsa bu yanıtlarınızla ilgili konuyu tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyetinde, fantezi çanta kalıbı çıkarmayı öğreneceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Çanta satış mağazaları ve internet ortamında, fantezi çanta çeşitlerini inceleyiniz.
- Çanta üretimi yapan atölye ve fabrikaları gezerek tezgâh ustalarından konu ile ilgili bilgi toplayınız.
- Kalıp ustaları ile görüşerek kalıp çıkarma tekniklerini öğreniniz.
- Edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. FANTEZİ ÇANTA KALIBI

2.1. Ölçü Alma

Ölçü alma işlemine her zaman çantanın en belirgin parçasından başlanır. Resim üzerinde ölçü alınacak ise, en belirgin parça ölçülendirilip, diğer parçalar oran- orantı kurularak ölçülendirilir (Bakınız “Saraciyede Ölçü Alma” modülü).Çantanın en ve boy ölçüsü mezür ile alınır (Fotoğraf 2.1). Dip kısmın da eni ve boyu ölçülür (Fotoğraf 2.2). Ölçü alırken mezür ve çelik çetvel kullanılır.

Fotoğraf 2.1: Çantanın ölçüsünü alma

Ölçülendirme yaparken, birleşen parçaların ölçülerinin birbiri ile örtüşmesine dikkat edilerek ölçülendirme yapılır.

Fotoğraf 2.2: Dip kısımdan en ve boy ölçüsü alma

Fotoğraf 2.3: Ağız oyuklarının ölçüsünü alma

2.2. Kalıp Çıkarma

2.2.1. Ön Arka Kalıbı

Gövde kalıbı ölçüsü mukavvaya aktarılır. Model özelliğine göre kalıbın şekli çizilir. Kalıbın önce $\frac{1}{2}$ si çizilip kesilir.Sonra katlanarak simetrisi alınıp tam kalıp kesimi yapılır (Fotoğraf 2.2).

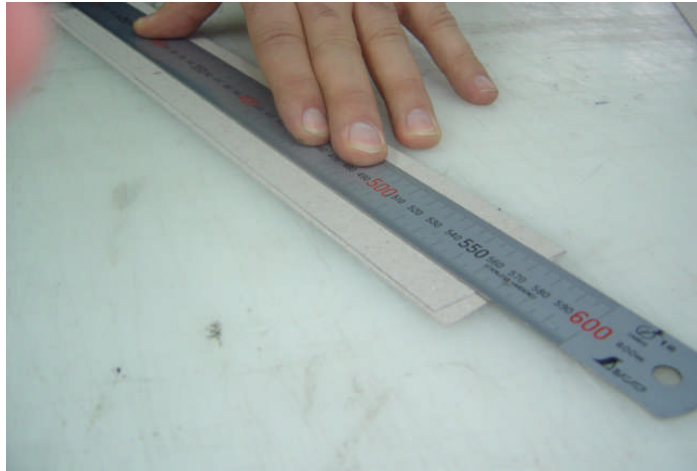
Fotoğraf 2.4: Ana gövde kalıbının çizimi

Elde kalıp kesimine başlamadan bıçak iyice bileyenir. Bıçağın keskin olması önemlidir. Düz yerlerin kesiminde çelik çetvel kullanılır. Çizim üzerinden bıçak ile dikkatlice kesilir. Ana gövdenin çatma ve binme yerleri belirlenip işaretlenir.

Ön ve arka gövdenin astarı da aynı kalıpla çalışılabilir. Sadece dip kısmın uzunluğu astara eklenmelidir. Astarla bu kalıpla çalışılacağı için işaretler kalıba alınmalıdır. Ağız kısmın 4 cm altından fermuar faça yeri belirlenir. Ağız façası binme yeri 9 mm aşağıdan belirlenir. Dip çatma ve yan çatmalar işaretlenir.

2.2.2. Dip Kalıbı

Kartonun ortası bulunarak ölçüler kartona aktarılır. Dip deri ölçüsünün gövde kalıbının alt kenar ölçüsü ile aynı olduğu kontrol edilir. Keskin bıçak ile kalıp kesilir. Dip kıvrıma yerleri işaretlenip cetvel yardımı ile bıçakla yarılr (Fotoğraf 2.5).

Fotoğraf 2.5: Dip kalıbı çıkarma

Kıvrırma yerlerine çentik atılır. Orta kısma da 1 mm orta çentik atılır. Dip çentikler aşağıdan yukarıya birleştirilerek dip yan çatmalar belirlenir.

Sertleştirmek için dip kısma salpa kullanılır. Salpa da dip kalıbından çıkarılır.

2.2.3. Ağız Faça Kalıbı

Model üzerinden ölçü alıp ortası bulunmuş kartona çizilir. Ölçüler birleştirilerek çizilir ve kesilir. Kalıbın üzerine fermuar façasının başlama ve bitim yerlerinin işareti alınır. Ağız ve yan çatma işaretleri alınır (Fotoğraf 2.6).

Fotoğraf 2.6: Ağız façası kalıbı

2.2.4. İç Astar Orta Bölme

Çanta modeline göre astara orta bölme çalışılabilir. Orta bölme çantayı daha kullanışlı hâle getirecektir. Ana gövdeden her iki taraftan da 8 cm küçültülerek cep çalışılır. Karton ortası bulunarak ölçüye göre çizilir. Kıvrırma ve çatma yerleri belirlenir.

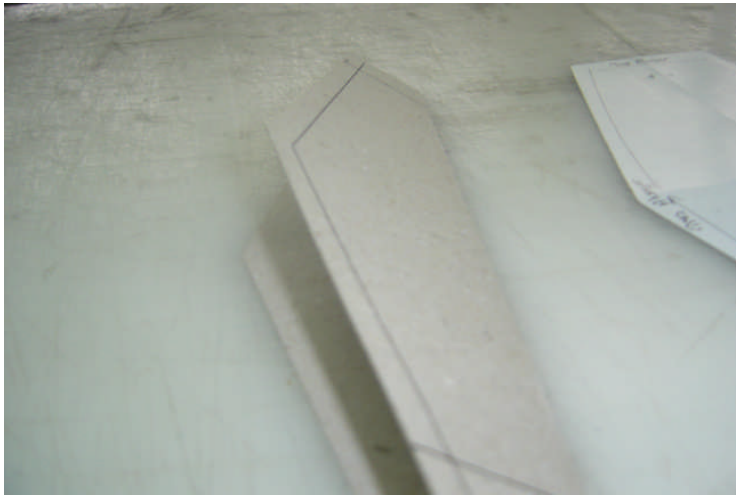

Fotoğraf 2.7: İç astar orta bölme

2.2.5. Aksesuar ve Diğer Kalıplar

Çanta model özelliğine göre, çanta üzerinde deriden bir süsleme yapılacak ise kalıpları çıkartılır (örneğin fiyonk ile süsleme).Süsleme yapılacak yer kalıp üzerinde belirtilir ve işareti alınır. Süsleme yapılacak parçanın kalıbı çıkartılır (Fotoğraf 2.8).

Aksesuar kalıbı ölçülendirilirken, estetik olmasına ve çantanın büyüklüğüne dikkat edilir. Süsleme direk deri üzerine yapılacak süsleme ise, (logo basma taş ile süsleme vs.) kalıp üzerinde yeri işaretlenir. Deri kesiminden sonra süsleme yapılır.

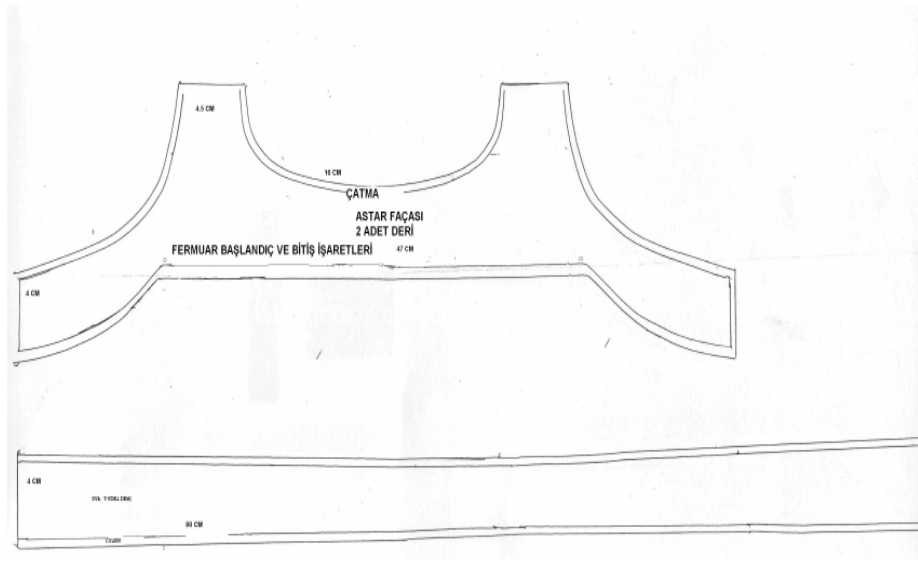

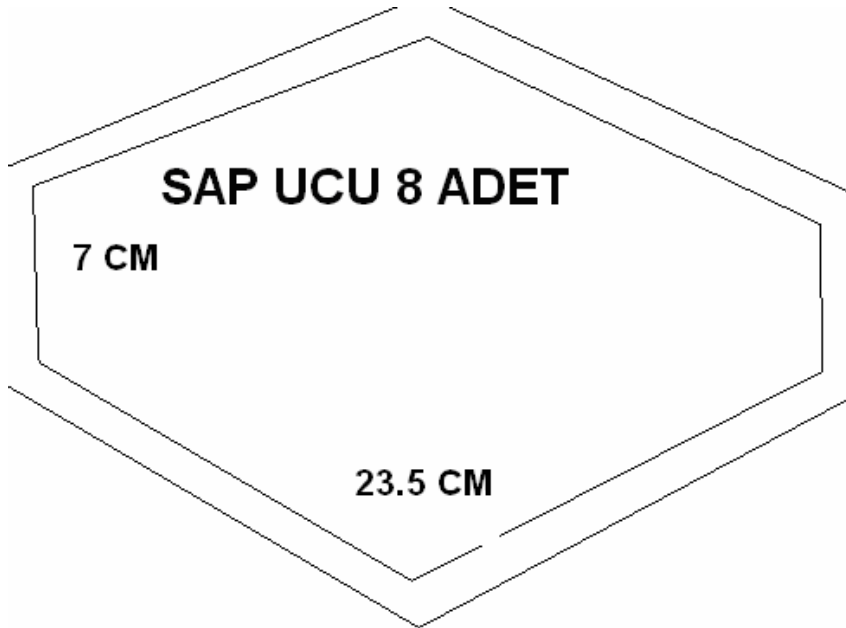
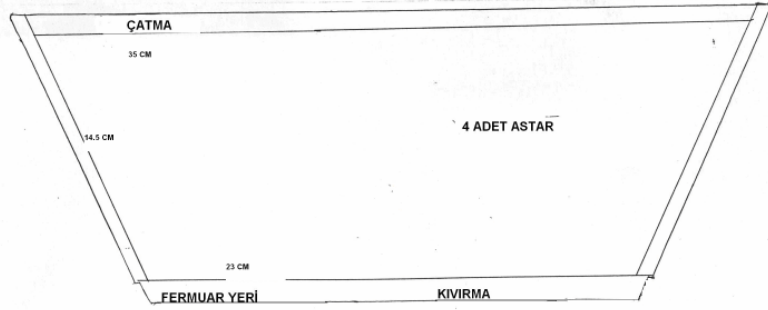
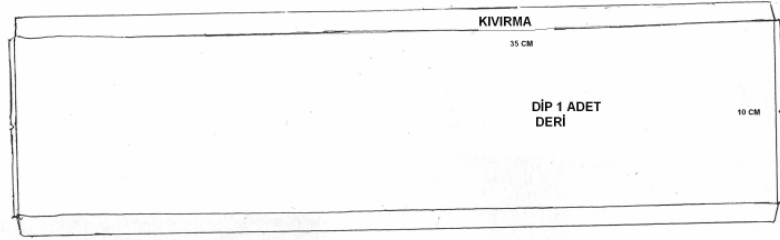
Fotoğraf 2.8: Deri aksesuar kalıbı

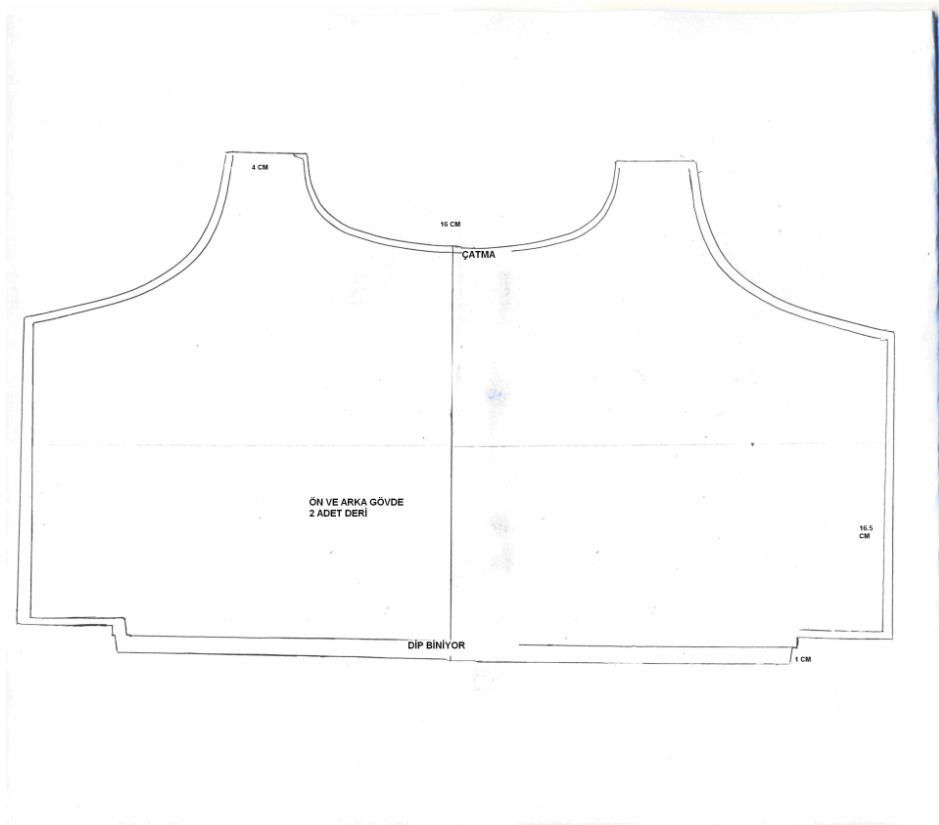
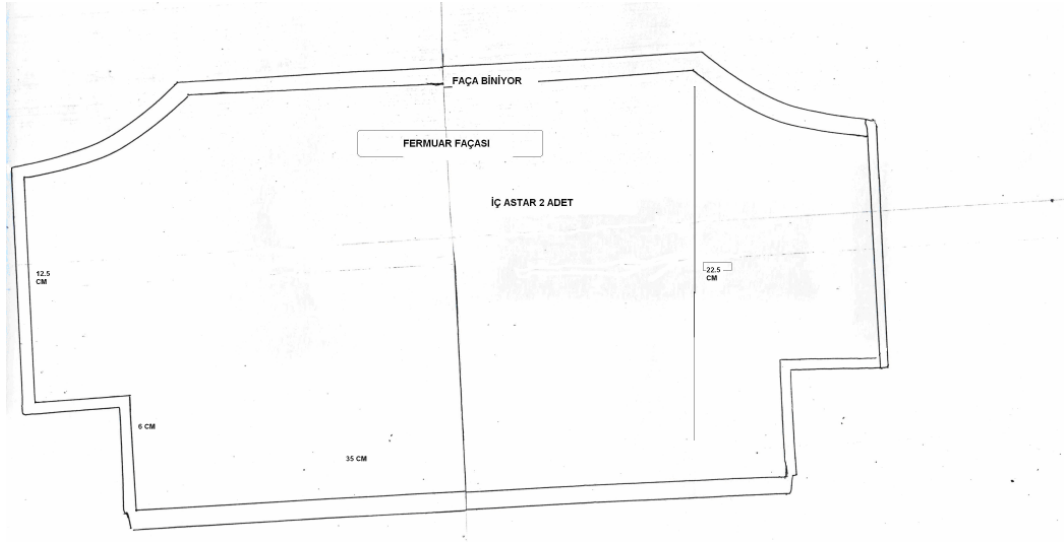
Sap kalıbı da modele uygun olarak ölçülendirilip çizilerek çıkarılır. Çanta modeline göre yan körük varsa, dip deri ve gövde ölçülerine uygun olarak ölçülendirilip diğer kalıplar gibi hazırlanır.

Model mukavvasından hazırlanan bütün kalıplar deri kesimi için kesim mukavvasından da çıkartılır. Çünkü model mukavvası ince olduğu için kesim rahat yapılamaz.

2.3. Fantezi Çanta Kalıpları

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak araç gereçler:

1. Mukavva
2. Çalışma masası
3. Kesim bıçağı
4. Çelik cetvel
5. Masat
6. Eğe
7. Kesim lastiğı
8. Mezür

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak fantezi çanta kalıbı çıkarma işlemini yapınız.

FANTEZİ ÇANTA KALIBI ÇIKARMA	
İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çantanın en ve boy ölçüsünü mezür ile alınız.	➤ Ölçüyü mezür ile alınız.
➤ Çantanın ağız kısmından yukarı doğru ölçerek çaprazlık olup olmadığını kontrol ediniz.	➤ Ağız kısmını ölçerken karton ile üst noktaları birleştiriniz.
➤ Ağız oyuklarının ölçüsü alınız.	➤ Ölçü alırken mezürü kaydırmayınız.
➤ Mukavvanın ortası bulunduktan sonra hazır kalıp üzerinden ölçüler alarak mukavvaya aktarınız ve çiziniz.	➤ Ölçüleri mukavvaya dikkatli aktarınız.
➤ Çizim üzerinden bıçak ile dikkatlice kesiniz.	➤ Bıçağın keskin olmasına dikkat ediniz.
➤ Ana gövdenin çatma ve binme yerleri belirlenip işaretlenir.	➤ Çatma ve binme yerlerinin kaymamasına dikkat ediniz.
➤ Ağız 4 cm altından fermuar faça yeri belirleyiniz.	➤ Fermuar faça yerini dikkatli belirleyiniz.
➤ Ağız façası binme yerini 9 mm aşağıdan belirleyiniz.	➤ Ölçüyü alırken kaydırmayınız.
➤ Dip kalıbı çıkarmak için kartonun ortasını bularak ölçüleri kartona aktarınız.	➤ Ölçüleri kartona dikkatli aktarınız.

➤ Dip kıvrırma yerlerini işaretleyp cetvel yardımı ile bıçakla kesiniz.	➤ Dip kıvrırma yerlerini kaydırmayınız.
➤ Kıvrırma yerlerine çentik atınız ve orta kısma da 1 mm orta çentik atınız.	➤ Çentikleri keskin bıçak ile atınız.
➤ Ağız façası için ölçü alıp ortası bulunmuş kartona çiziniz.	➤ Ölçü alırken kaydırmayınız.
➤ Ölçüleri birleştirip çiziniz ve kesiniz.	➤ Bıçağın keskin olmasına dikkat ediniz.
➤ Kalıbın üzerine fermuar façasının başlama ve bitim yerlerinin işaretini alınız.	➤ İşareti düzgün alınız.
➤ Ana gövdeden her iki taraftan da 8 cm küçültülerek cep çalışınız.	➤ Ölçüyü dikkatli alınız.
➤ İç astar için kıvrırma ve çatma yerleri belirleyiniz.	➤ İşareti dikkatli alınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki soruların cevaplarını doğru (D) veya yanlış (Y) olarak değerlendiriniz.

A. OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

1. () Çantanın en ve boy ölçüsü mezür ile alınır.
2. () Çantanın ağız kısmından yukarı doğru ölçerek çaprazlık olup olmadığı kontrol edilir.
3. () Elde kalıp kesimine başlamadan bıçak çok keskin olmamalıdır.
4. () Ön ve arka gövdenin astarı da aynı kalıpla çalışılabilir.
5. () Ağız façası binme yeri 12 mm aşağıdan belirlenir.
6. () Dip kalıbının orta kısmına 4 mm orta çentik atılır.
7. () Ana gövdeden her iki taraftan da 8 cm küçültülerek cep çalışılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı doğru ise uygulama testine geçiniz.

B. UYGULAMALI TEST

Gerekli araç gereci sağlayarak tekniğe uygun fantezi çanta kalıbı çıkarınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. Çantanın en ve boy ölçüsünü mezür ile aldınız mı?		
2. Çantanın ağız kısmından yukarı doğru ölçerek çaprazlık olup olmadığını kontrol ettiniz mi?		
3. Ağız oyuklarının ölçüsünü aldınız mı?		
4. Mukavvanın ortasını bulduktan sonra hazır kalıp üzerinden ölçüler alarak mukavvaya aktarıp çizdiniz mi?		
5. Çizim üzerinden bıçak ile dikkatlice kestiniz mi?		
6. Ana gövdenin çatma ve binme yerlerini belirleyip işaretlediniz mi?		
7. Ağızın 4cm altından fermuar faça yeri belirlediniz mi?		
8. Ağız façası binme yerini 9mm aşağıdan belirlediniz mi?		
9. Dip kalıbı çıkarmak için kartonun ortasını bularak ölçüleri kartona aktardınız mı?		
10. Dip kıvrıma yerlerini işaretleyip cetvel kullanarak bıçakla yardımınız mı?		
11. Kıvrıma yerlerine çentik atıp orta kısma da 1 mm orta çentik attınız mı?		
12. Ağız façası için ölçü alıp ortası bulunmuş kartona çizdiniz mi?		
13. Ölçüleri birleştirip çizerek kestiniz mi?		
14. Kalıbın üzerine fermuar façasının başlama ve bitim yerlerinin işaretini aldınız mı?		

15. Ana gövdeden her iki taraftan da 8 cm küçülterek cep çalıştınız mı?		
16. İç astar için kıvrıma ve çatma yerleri belirlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz. “Hayır” şeklinde yanıtladığınız sorular varsa bu yanıtlarınızla ilgili konuyu tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Uygun ortam sağlandığında, okul çantası kalıbı çıkarma tekniklerini öğrenerek, kalıp çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Çanta satış mağazalarını gezerek ve internet ortamında okul çantası kalıplarını inceleyiniz.
- Kullandığınız çantaların kalıplarının nasıl çıkarıldığını düşününüz.
- Çanta üretim atölye ve fabrikalarını gezerek kalıpcıların çalışmalarını gözlemleyiniz.
- İncelemeleri rapor hâline dönüştürüp sınıfa sununuz.

3. OKUL ÇANTASI KALIBI

3.1. Okul Çantası

3.1.1. Okul Çantası Tanımı

Okul çantası sırtta veya omuzda taşınan, içine defter, kitap gibi okul eşyaları konan çantadır.

Okul çantası sırtta ve omuzlarda ağrıya neden olmayacak ağırlıkta olmalı, eğer okul çantasının yanda taşınması gerekiyorsa 12 yaşına kadar 4kg'ı, 15 yaşına kadar da 5kg'ı geçmemelidir. Çantanın uzun süre taşınmamasına dikkat etmelidir. Bu açıdan bakıldığında okul servisleri koruyucu bir rol üstlenmiş durumdadır.

3.1.2. Kullanılan Malzemeye Göre Çeşitleri

Okul çantası, pek çok farklı malzemeden üretilebilen defter, kitap, evrak ve daha pek çok şeyi taşımamızı kolaylaştıran aksesuardır.

İlköğretim çantaları: Çekçekli, saplı çantalar (Fotoğraf 3.1, 3.2)

Lise çantaları: Sırt ve el çantaları (Fotoğraf 3.3, 3.4)

Fotoğraf 3.1: Saplı çantalar

Fotoğraf 3.2: Çekçekli çantalar

Fotoğraf 3.3: El çantaları

Fotoğraf 3.4: Sırt çantası

3.1.3. Kullanım Özellikleri

- Çok kapsamlı olması
- Büyüklüğünün uygun olması
- Omuzda ve elde taşınır olması

3.2. Ölçü Alma

Model üzerinden mezür veya çelik cetvel ile ölçerek en ve boy ölçüsü alınır (Fotoğraf 3.5). Alınan ölçüler mukavvaya aktarılır.

Fotoğraf 3.5: Okul çantasının ölçüsünü alma

3.3. Kalıp Çıkarma

3.3.1. Ana Gövde Kalıbı Çıkarma

Alınan en ve boy ölçüsü ortadan ikiye katlanmış mukavvaya aktarılır (Fotoğraf 3.6).

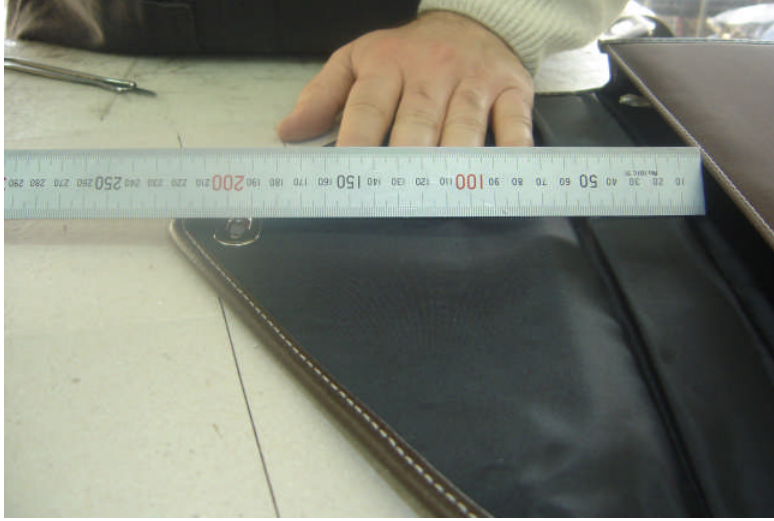
Fotoğraf 3.6: Ana gövde kalıbı çıkarma

Boy ölçüsünde alt taban önemlidir. Boy ölçüsü bütün alındığı için ön, arka ve alt taban ayrı ayrı belirlenir (Fotoğraf 3.7). Çıkan kalıba 9mm kıvrırma payı eklenerek deri kesim kalıbı çıkarılır.

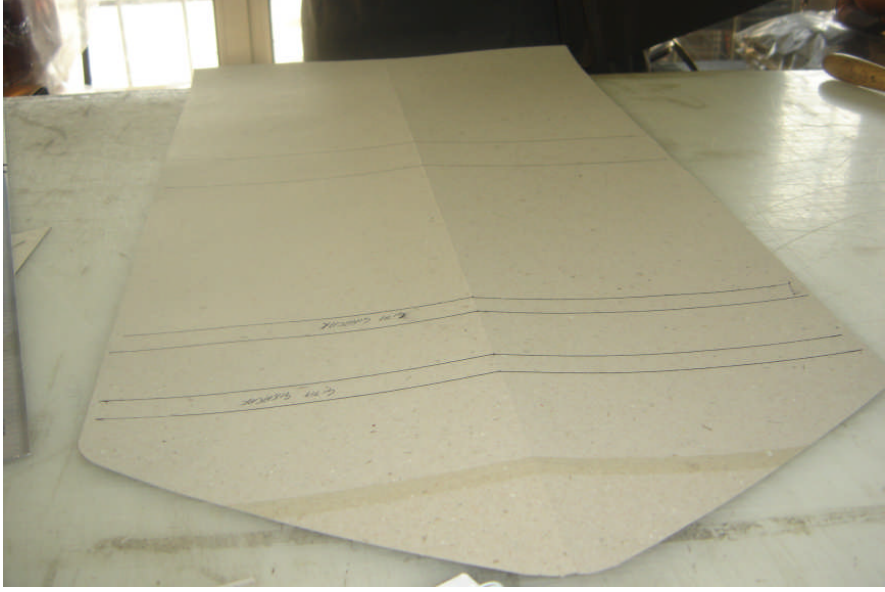
Fotoğraf 3.7: Taban ölçüsünün alınması

Kapak ölçüsü ayrıca alınıp kartona aktarılır (Fotoğraf 3.8).

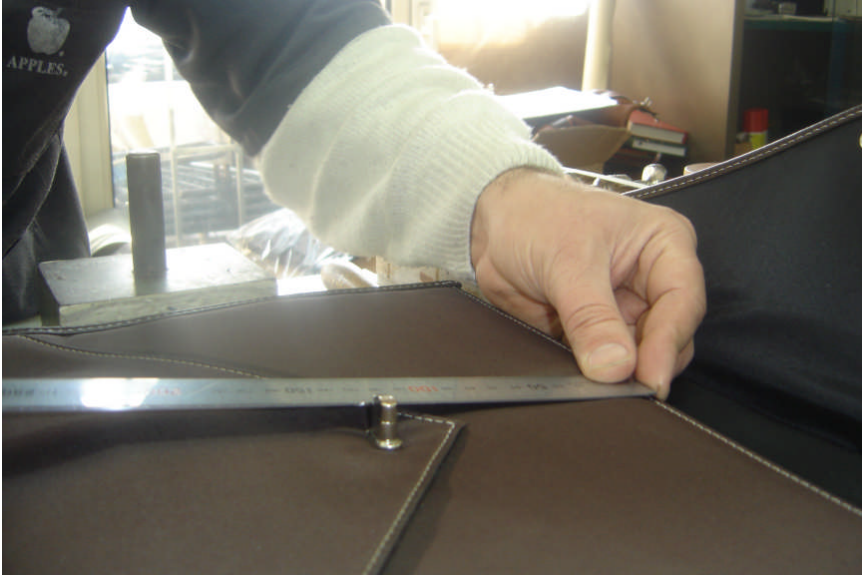
Fotoğraf 3.8: Kapak ölçüsünün alınması

Kapağın sap gelecek yeri belirlenirken iki taraftan da 1.5 cm çizilerek ayarlanır (Fotoğraf 3.9). Bu 1.5cm'ler deriden kesim yapılırken mukavva ile sertleştirme yaparken mukavvalar oyularak çıkarılır.

Fotoğraf 3.9: Sap yerlerinin belirlenmesi

Köşe dönmeler için kıvrılan yerden 3 cm'den ölçü alınarak kalıba aktarılır. Kenarlar yuvarlatılır. Ana gövdenin, kapak kısmından 3 cm aşağısından zımba yeri belirlenir. Zımbanın kapanma yeri ana gövdenin diğer tarafından 10 cm aşağısından belirlenir (Fotoğraf 3.10).

Fotoğraf 3.10: Zımba yerini belirleme

Zımba yerini belirledikten sonra, üst dikiş yerinin ölçümü yapıp kartona aktarılır. Yukarıdan 8 cm aşağı inilerek tam orta yeri bulunur (Fotoğraf 3.11).

Fotoğraf 3.11: Üst dikiş yerini belirleme

Orta noktadan kenarlarda 3 cm kalana kadar çizilir (Fotoğraf 3.12).

Fotoğraf 3.12: Üst dikiş yerini kenarla birleştirme

Ana gövde mukavva ve sünger kullanılarak sertleştirme ve besleme yapılır. Mukavva ve süngerin kesimi için aynı kalıbı kullanabiliriz. Süngeri keserken kenarlardan 3 cm içeri girilir.

3.3.2. Körük Kalıbı

K r g n en ölüsünün dip kısmı ile ağız kısmı birbirinden farklıdır.  l  alırken dikkat edilmelidir. Dip kısmı ağız kısmına göre 2 cm daha büyüktür (Fotoğraf 3.13). Ölüler katlanmış mukavvaya aktarılarak  zilir. Ucu keskin bıçakla kesilir. Köşeler yuvarlatılır.

Çentikler işaretlenir (Fotoğraf 3.14). Kırılma yerlerine göre çentikler açılır.

Fotoğraf 3.13: Körük  l s  alma

Fotoğraf 3.14: K r kte  entikleri iřaretleme

Körük, ana gövde kalıbının üzerine konur ve çentik yerlerinden döndürülerek körük boyu ayarlanır. Astar da aynı kalıpla kıvrırma payı çıkarılarak kesilir.

3.3.3. Sap Kalıbı

Çantanın en ölçüsü kadar sap uzunluğu ayarlanır. Sap genişliği 8 cm'den kesilir. Sap genişliği 3 cm olacak şekilde kenarlarda 2.5 cm içeri kıvrılma işaretleri alınır. Sapın tutma yerine de sağlam olsun diye bant dikilir.

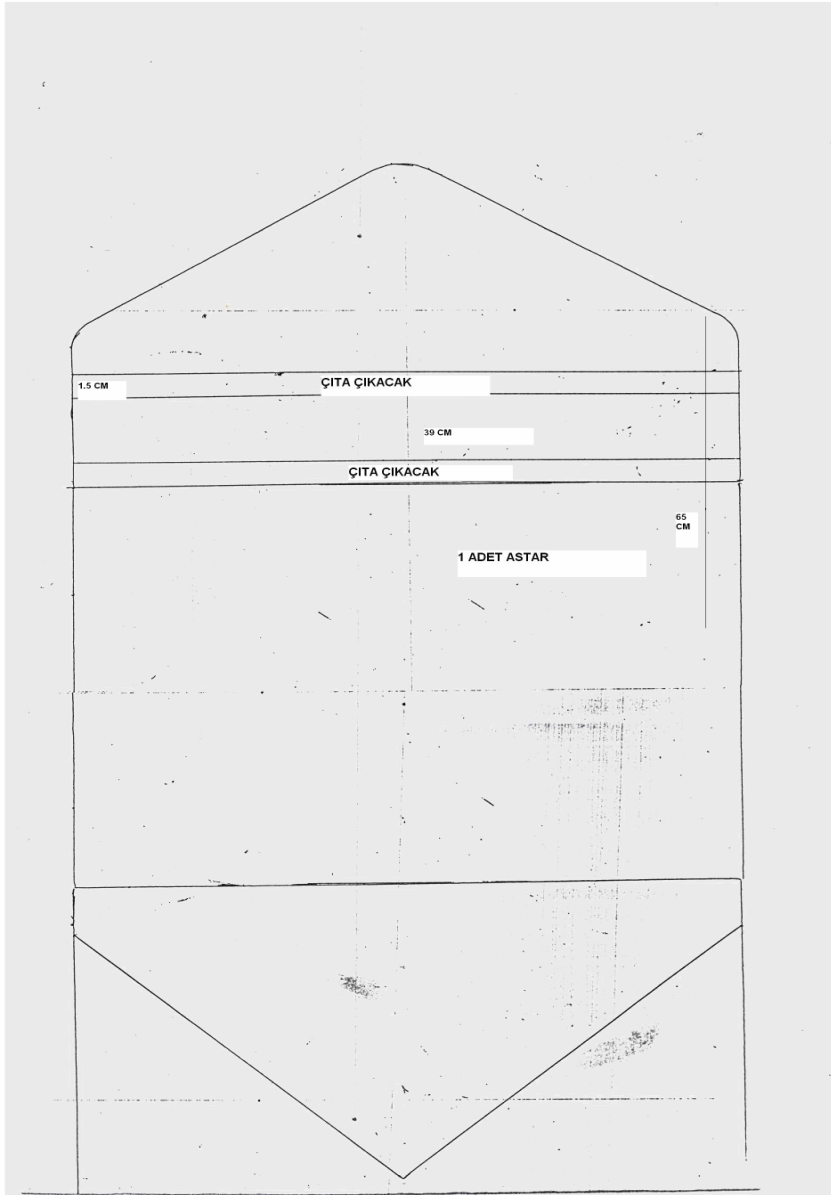
3.3.4. Sertleştirme ve Besleme Kalıpları

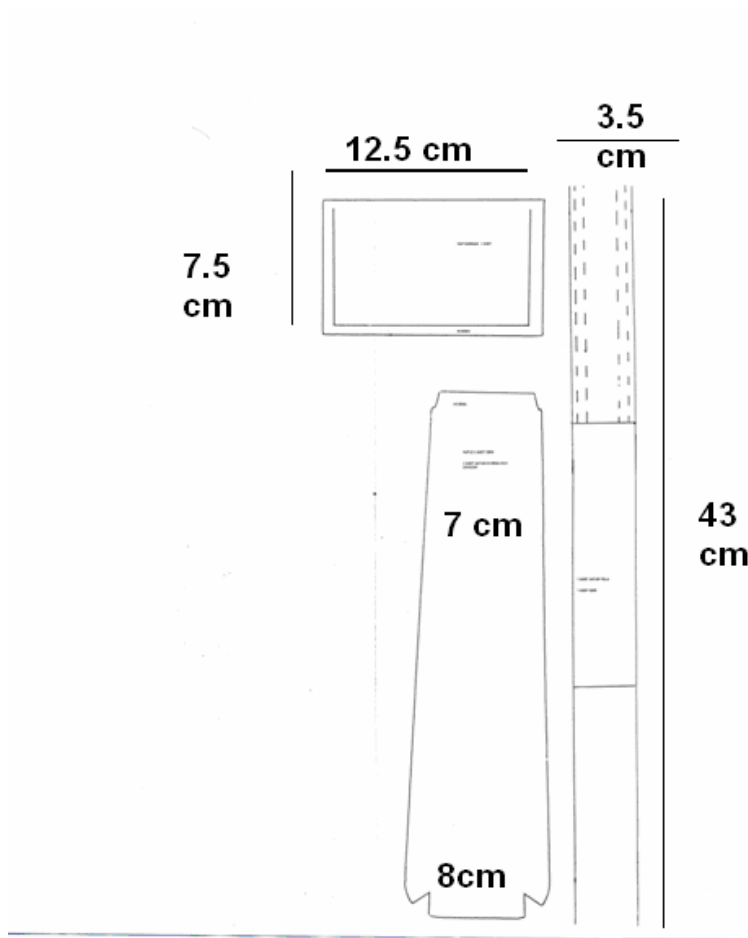
Mukavva ve astar kalıbından 9mm büyütülerek deri kalıpları çıkarılır. Dip ve kapak dönme paylarına sertleştirme yapılmaz (Fotoğraf 3.15 kırmızı ile belirtilen yerler). Kalıplarından 12 mm küçültülerek besleme sertleştirme kalıpları çıkarılır (Beslemede 3mm'lik sünger, sertleştirmede 40'lık mukavva kullanılır.).

Fotoğraf 3.15: Ana gövde besleme ve sertleştirme kalıbı

3.4. Okul Çantası Kalpları

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak araç gereçler:

1. Mukavva
2. Çalışma masası
3. Kesim bıçağı
4. Çelik cetvel
5. Masat
6. Ege
7. Kesim lastiğı
8. Mezür

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak okul çantası kalıbı çıkarınız.

OKUL ÇANTASI KALIBI	
İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Model üzerinden mezür veya çelik cetvel ile ölçerek en ve boy ölçüsü alınır.	➤ Mezür ve cetveli dikkatli kullanınız.
➤ Alınan en ve boy ölçüsünü ortadan ikiye katlanmış mukavvaya aktarınız.	➤ Mukavvayı düzgün katlayınız.
➤ Boy ölçüsü bütün alındığı için ön, arka ve alt taban ayrı ayrı belirleyiniz.	➤ Her ölçüyü ayrı belirleyiniz.
➤ Kapağın sap gelecek yerini belirlerken iki taraftan da 1.5cm çizerek ayarlayınız.	➤ Sap yerini düzgün ayarlayınız.
➤ Ana gövdenin, kapak kısmının 3cm aşağısından zımba yerini belirleyiniz.	➤ Zımba yerini dikkatli ayarlayınız.
➤ Zımbanın kapanma yeri ana gövdenin diğer tarafının 10cm aşağısından belirleyiniz.	➤ Kapanma yerini denk getirmeye dikkat ediniz.
➤ Körük ölçüsünün dip kısmını ağız kısmına göre 2cm daha geniş çiziniz.	➤ Ölçüyü dikkatli alınınız.
➤ Çentikleri işaretleyip, kırılma yerlerine göre çentikler açınız.	➤ Kırılma yerlerini iyi ayarlayınız.

➤ Körük ana gövde kalıbının üzerine koyup ve çentik yerlerinden döndürülerek körük boyunu ayarlayınız.	➤ Çentik yerlerini kaydırtmayınız.
➤ Sap genişliği 3cm olacak şekilde kenarlarda 2.5cm içeri kıvrılma işaretlerini alınız.	➤ Sap genişliğini iyi ayarlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki soruların cevaplarını doğru (D) veya yanlış (Y) olarak değerlendiriniz.

A. OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

1. ()Okul çantası sırtta veya omuzda taşınan, içine defter, kitap gibi okul eşyaları konan çantadır.
2. ()Okul çantası sırtta ve omuzlarda ağrıya neden olmayacak ağırlıkta olmalıdır.
3. ()Boy ölçüsü bütün alındığı için ön, arka ve alt taban ayrı ayrı belirlenir.
4. ()İlköğretim çantaları el ve sırt çantalarıdır
5. ()Kapağın sap gelecek yerini belirlerken iki taraftan da 2.5 cm çizilerek ayarlanır.
6. ()Ana gövdenin, kapak kısımandan 3 cm aşağısından zımba yeri belirlenir.
7. ()Zımbanın kapanma yeri ana gövdenin diğer tarafından 15 cm aşağısından belirlenir.
8. ()Ana gövdeye mukavva ve sünger kullanarak sertleştirme ve besleme yapılır.
9. ()Sünger keserken kenarlardan 5cm içeri girilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı doğru ise uygulama testine geçiniz.

B. UYGULAMALI TEST

Gerekli araç gereci sağlayarak okul çantası kalıbı hazırlayınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. Model üzerinden mezür veya çelik cetvel ile ölçerek en ve boy ölçüsü aldınız mı?		
2. Alınan en ve boy ölçüsünü ortadan ikiye katlanmış mukavvaya aktardınız mı?		
3. Boy ölçüsü bütün alındığı için ön, arka ve alt tabanı ayrı ayrı belirlediniz mi?		
4. Kapağın sap gelecek yerini belirlerken iki taraftan da 1.5 cm çizerek ayarladınız mı?		
5. Ana gövdenin, kapak kısmının 3 cm aşağısından zımba yerini belirlediniz mi?		
6. Zımbanın kapanma yerini ana gövdenin diğer tarafının 10 cm aşağısından belirlediniz mi?		
7. 7. Körük ölçüsünün dip kısmını ağız kısmına göre 2 cm daha geniş çizdiniz mi?		
8. Çentikleri işaretleyip kırılma yerlerine göre çentikleri açtınız mı?		
9. Körüğü ana gövde kalıbının üzerine koyup çentik yerlerinden döndürerek körük boyunu ayarlayınız.		
10. Sap genişliği 3 cm olacak şekilde kenarlarda 2.5 cm içeri kıvrılma işaretlerini alınız.		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz. “Hayır” şeklinde yanıtladığınız sorular varsa bu yanıtlarınızla ilgili konuyu tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Uygun ortam sağlandığında, evrak çantası kalıbı çıkarma tekniklerini öğrenerek kalıp çıkarabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Çanta satış mağazalarını gezerek ve internet ortamında evrak çantası kalıplarını inceleyiniz.
- Kullandığımız çantaların kalıplarının nasıl çıkarıldığını düşününüz.
- Çanta üretim atölye ve fabrikalarını gezerek kalıpcıların çalışmalarını gözlemleyiniz.
- İncelemeleri rapor hâline getirerek sınıfa sununuz.

4. EVRAK ÇANTASI KALIBI

4.1. Evrak Çantası Çeşitleri

- Cepli evrak çantası (Fotoğraf 4.1): Önden cepli ve iki sufleli olan çantalardır. Kullanım alanı daha çöktür.
- Kapaklı evrak çantası (Fotoğraf 4.2): Kilit alanı olması açısından daha kullanışlıdır. İçindekiler dökülmez.
- Kapaksız evrak çantası (Fotoğraf 4.3): Deri daha az kullanıldığı için ekonomiktir. Görünüm açısından kapaklı olan çantalar tercih edilmektedir.

Fotoğraf 4.1: Cepli evrak çantası

Fotoğraf 4.2. Kapaklı Evrak Çantası

Fotoğraf 4.3: Fermuarlı evrak çantası

4.2. Evrak Çantası Ölçü Standartları

Genelde evrak çantalarında en ölçüsü olarak bir dosyanın rahatlıkla girebileceği (40 cm gibi) ölçüler kullanılmaktadır. Boy ölçüsü olarak, dosyanın eninden biraz daha geniş (25 cm) ölçü kullanılmaktadır. Bu ölçülerdeki evrak çantaları daha çok tercih edilmektedir.

Model özelliğine göre bu ölçüler 1-2 cm küçülüp büyüyebilir.

Fotoğraf 4.4: Evrak çantası

4.3. Kalıp Hazırlama

4.3.1. Ana Gövde (Arka ve Kapak)

Evrak çantasının en ve boy ölçüsü cetvel ile milimetrik alınır (Fotoğraf.4.5).Modelden alınan her ölçü ortadan katlanmış mukavvanın üzerine aktarılarak yerleri belirtilir. Mukavva zerine işaret belirlenir (Fotoğraf 4.6).

Fotoğraf 4.5: Evrak antası ölçüsü alma

Fotoğraf 4.6: Kalıba işaretleri alma

n gövde, kapağın kıvrılma, kapağın dönüş yeri, yanlarına 1.5 cm'den çıta yerleri, kapak altı, n gövde, kapak altı devam astarının ölçüsü cetvel veya mezür yardımıyla alınıp mukavvaya aktarılır. İ astara konacak cep, kalemlik, telefonluk yerleri ana gövde üzerinde belirlenir (Fotoğraf 4.7).

Fotoğraf 4.7: Ana gövde

İşaretler kalıp üzerinde belirlendikten sonra ana gövdenin köşeleri yuvarlatılır (Fotoğraf 4.8). Mukavva ve astar kalıbından 9 mm büyülterek deri kalıpları çıkarılır. Dip ve kapak dönme paylarına kalıpta gösterildiği gibi sertleştirme yapılmaz. 40'lık mukavva kalıplarından 12 mm küçültülerek besleme sertleştirme kalıpları çıkarılır (sünger 3mm'lik).

Fotoğraf 4.8: Köşelerin yuvarlatılması

4.3.2. Ön Gövde Kalıbı

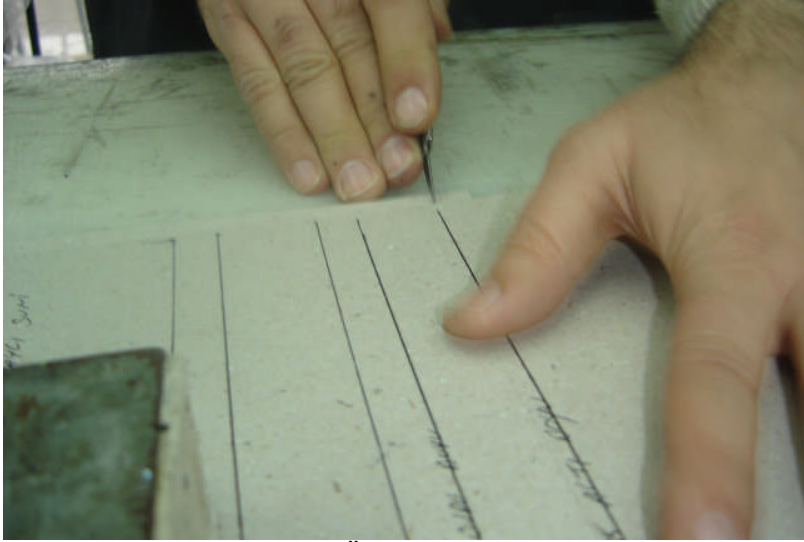
Ön gövdenin en ve boy ölçüsü çelik cetvel ile alınır (Fotoğraf 4.9).

Fotoğraf 4.9: Ön gövdenin ölçüsünü alma

Ön gövdenin ölçüleri mukavvaya aktarılarak, ön gövde kalıbı çıkarılır. Köşeleri yuvarlatılır. Çentiklerden işaretlenir ve kesilir (Fotoğraf 4.10). Takılacak kilide göre yeri ayarlanır.

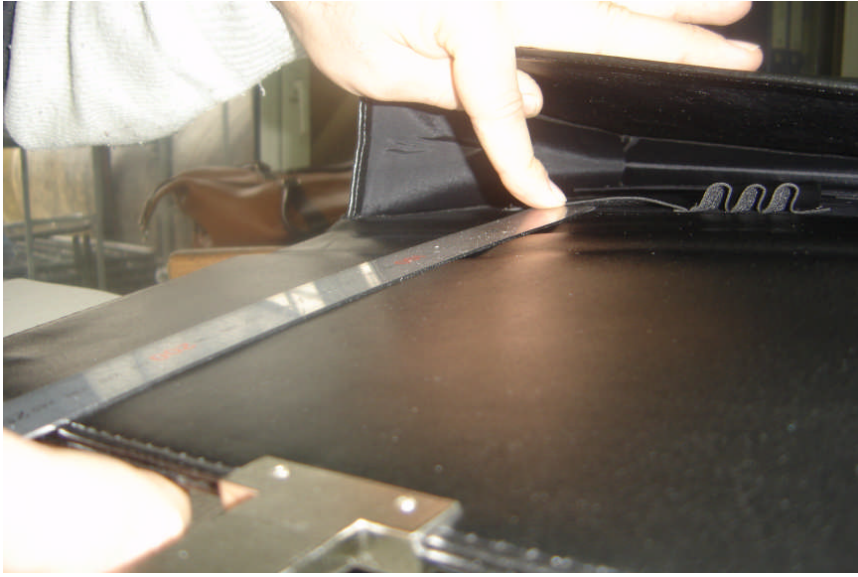
Deri kalıbından 9mm küçültülerek astar kalıpları çıkarılır. Astar kalıplarından 12 mm küçültülerek besleme sertleştirme kalıpları çıkarılır.

Fotoğraf 4.10: Ön gövde kalıbının kesimi

4.3.3. Kapak Altı Kalıbı

Model üzerinden cetvel ile ölçü alınır (Fotoğraf 4.11). Ana gövde üzerindeki işaretlerden yararlanılır. Ölçüler mukavvaya geçirilirken yanlarına ve üst kısmına 9 mm kıvrırma payı eklenerek kalıp çıkarılır. Aynı kalıptan 9mm kıvrırma payları çıkarılarak kasap kâğıdı kalıbı çıkarılır. Kasap kâğıdı kullanmanın amacı ağız kıvrımların daha düzgün olmasıdır.

Fotoğraf 4.11: Kapak altı ölçüsü alma

4.3.4. Kapak Altı Astarı

Ana gövde kalıbından yararlanarak kalıp çıkarılır. Kalıbın üzerine, telefonluk, kartlık ve kalemlik yerleri işaretlenir (Fotoğraf 4.12). Aynı kalıpla ağızdaki kıvrırma payı (9 mm) çıkarılarak mukavva kalıbı çıkarılır (100'lük mukavva).

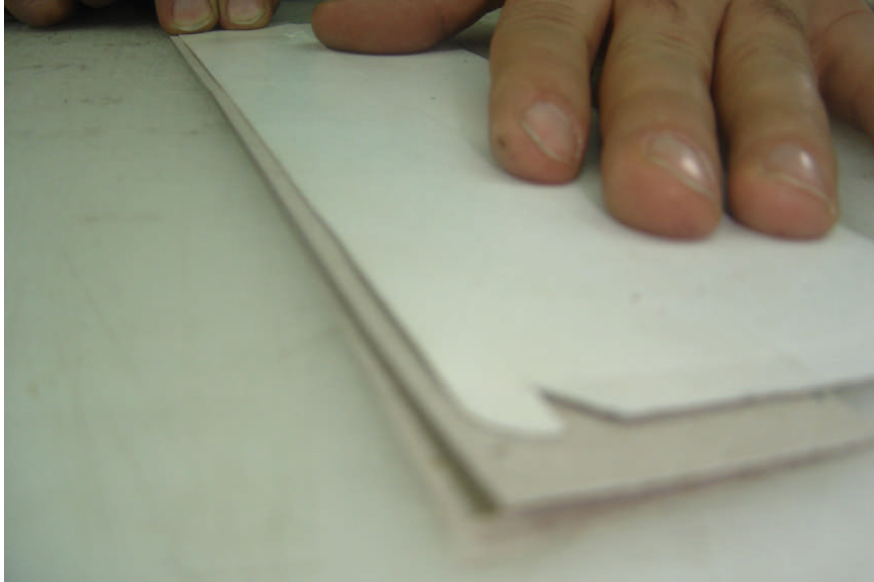

Fotoğraf 4.12: Kalıbın üzerine işaret alma

Köşeler yuvarlatılır. Ana gövde üzerinden kapak altı yeri işaretlenir. Mukavva bu işaretlere 1 cm pay verilerek kesilir.

4.3.5. Sufle (Körük) Kalıbı

Ana gövde kalıbına göre çıkarılır. Kartonun ortası bulunur. En ve boy ölçüsü alınarak mukavvaya aktarılır. Alt köşeler yuvarlatılıp çentikler yapılır. Çıkarılacak kalıp astar kalıbıdır. Aynı kalıptan yanlardan ve ağızdan 8 mm kıvrıma payı vererek deri kalıbı da çıkarılır (Fotoğraf 4.13).

Fotoğraf 4.13: Sufle kalıbı kesim

4.3.6. Dip Kısım Kalıbı

Boy ve en ölçüsü mezür ile alınarak kartona işaretlenir (Fotoğraf 4.14). Ölçüler birleştirilerek kesilir. Çıkartılacak kalıp astar kalıbıdır. Aynı kalıptan dört taraftan da 8 mm kıvrıma payı verilerek deri kalıbı çıkarılır.

Fotoğraf 4.14: Dip ölçüsü alma

4.3.7. Sap Kalıbı

Model üzerinden sapı ve yerinin ölçüsü alınır (Fotoğraf 4.15). Alınan ölçüden 8 cm içeri girilerek ortada kalan ölçüye sap yeri belirlenir. Bu ölçüler mukavvaya aktarılıp kesilir. Kesim yaparken bıçağınızın keskin olması çok önemlidir.

Kısa sap tutkaç kalıpları da ölçüye uygun olarak çizilip kesilir. Kıvrıma yerleri çentik ile belirtilir (Fotoğraf 4.16).

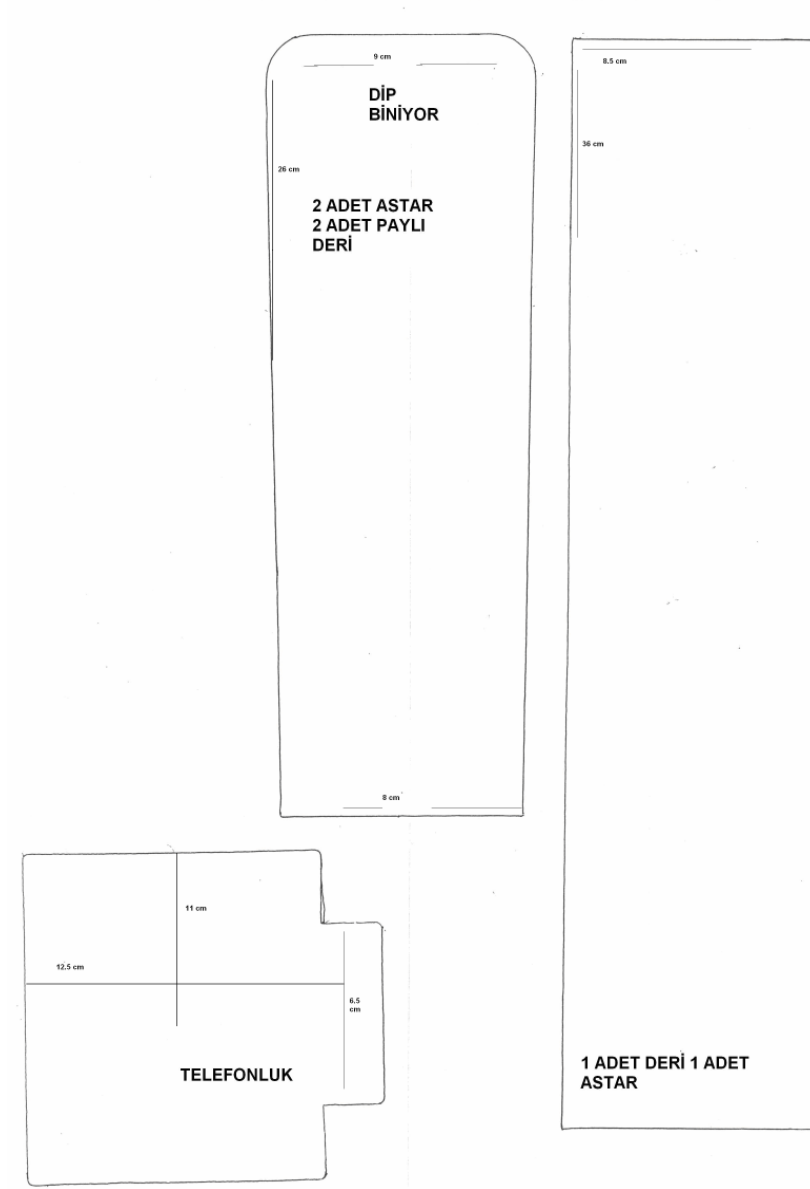

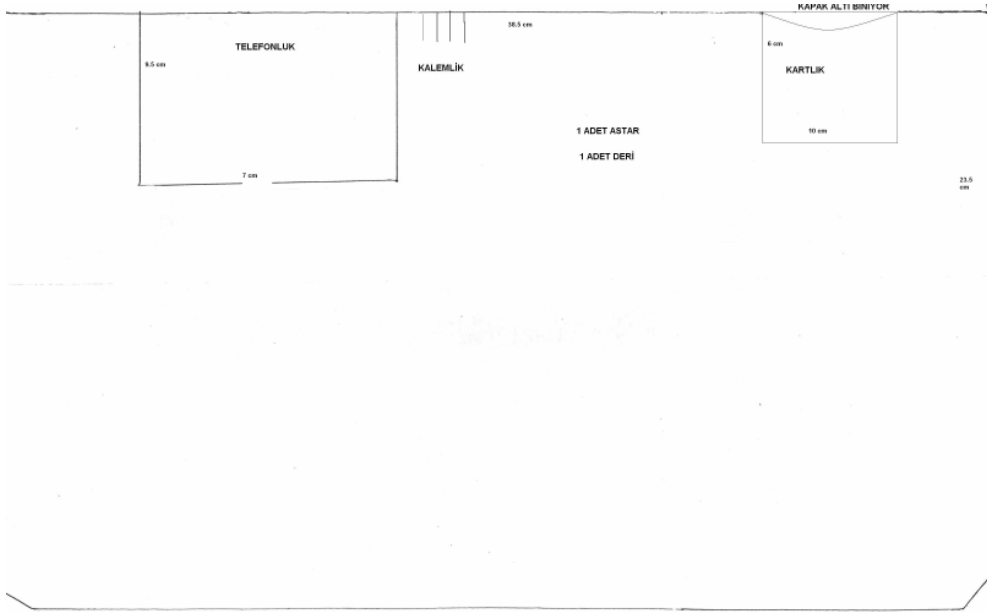
Fotoğraf 4.15: Sap yerinin ölçümü

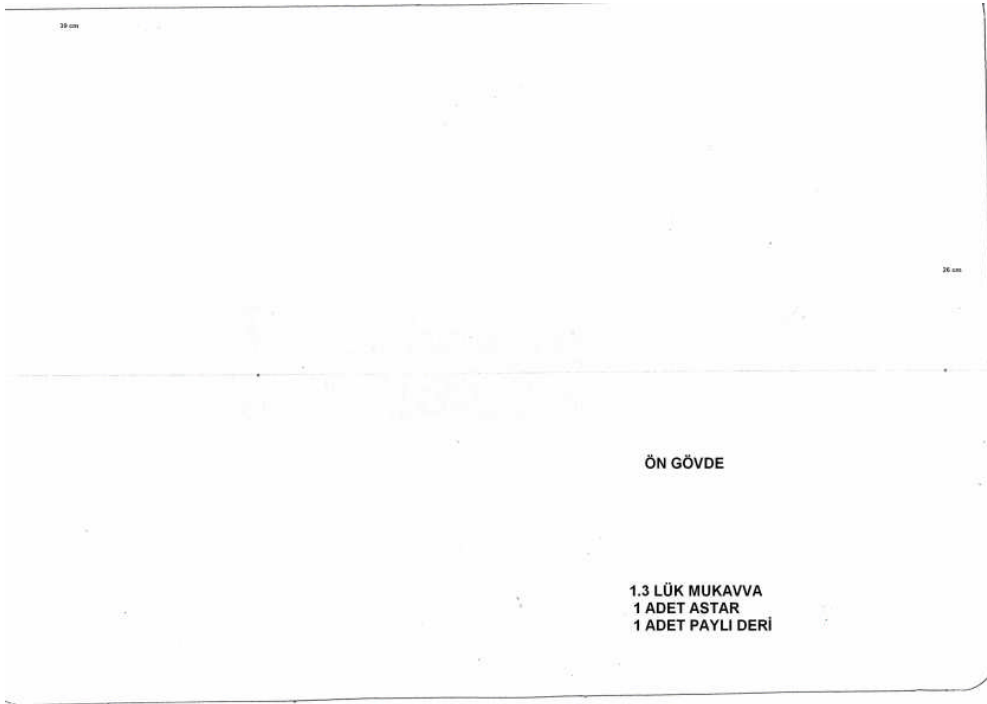
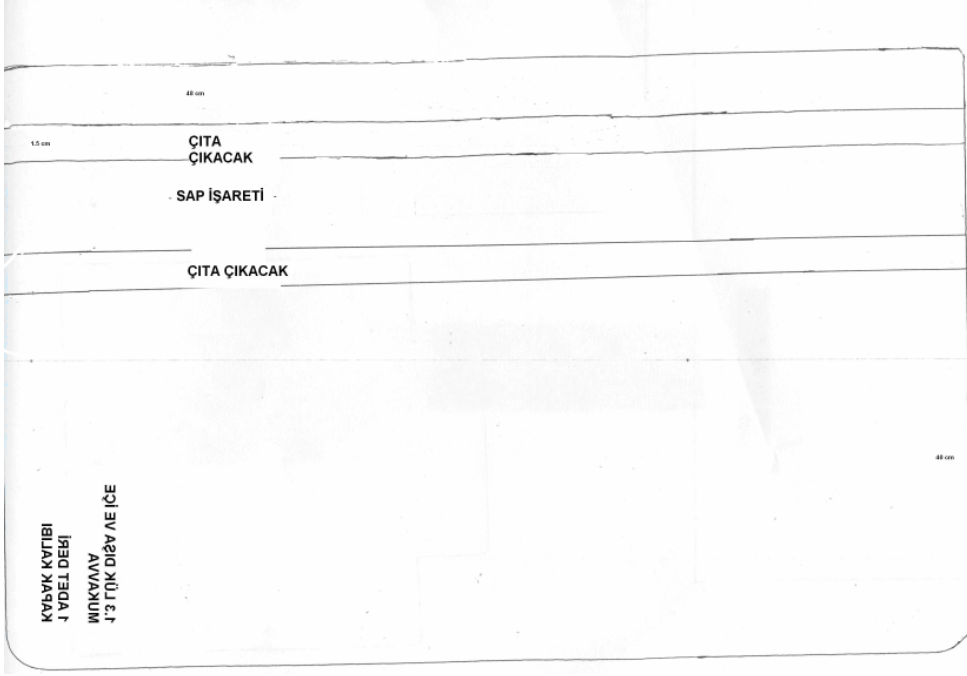

Fotoğraf 1.16: Sap tutkaç kalıpları

4.4. Evrak Çantası Kalıpları

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılacak araç gereçler:

1. Mukavva
2. Çalışma masası
3. Kesim bıçağı
4. Çelik cetvel
5. Masat
6. Eğe
7. Kesim lastiğı
8. Mezür

İşlem basamakları ve önerilerde belirtilen hususları dikkate alarak evrak çantası kalıbı çıkarınız.

EVRAK ÇANTASI KALIBI	
İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ana gövdenin en ve boy ölçüsünü alıp mukavvaya aktarınız.	➤ Mezür ve cetveli dikkatli kullanınız.
➤ Ana gövde kalıbı üzerinde alınması gereken işaretlerin hepsini alınız.	➤ Her ölçünün yerini belirlemeyi unutmayınız.
➤ İşaretler kalıp üzerinde belirlendikten sonra ana gövdenin köşelerini yuvarlatınız.	➤ İki tarafı da eşit yuvarlamaya dikkat ediniz.
➤ Ön gövdenin en ve boy ölçüsünü çelik cetvel ile alınız.	➤ Cetveli kaydırmayınız.
➤ Çentiklerden işaretleyip kesiniz.	➤ Bıçağın keskin olmasına dikkat ediniz.
➤ Kilit takılacak yeri belirleyip işaretleyiniz.	➤ Kapanma yerini denk getirmeye dikkat ediniz.
➤ Kapak altının ölçüsünü alıp katlanmış mukavvaya geçiriniz.	➤ Ölçüyü dikkatli alınız.
➤ Kalıbın üzerine telefonluk kartlık ve kalemlik yerlerinin işaretlerini biz'le alınız.	➤ Yerlerini kaydırmayınız.

<ul style="list-style-type: none">➤ Suflenin en ve boy ölçüsünü alarak katlanmış mukavvaya aktarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ölçüleri dikkatli alınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Alt köşeleri yuvarlatıp çentikleri yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Köşeleri eşit yuvarlayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Boy ve en ölçüsünü mezür ile alarak kartona işaretleyip ölçüleri birleştirerek kesiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bıçağı kaydırmayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Model üzerinden sapın ve yerinin ölçüsünü alınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ölçüyü dikkatli alınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Alınan ölçüden 8 cm içeri girerek ortada kalan ölçüye sap yeri belirleyip bu ölçüleri mukavvaya aktarıp kesiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bıçağınızın keskin olmasına dikkat ediniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki soruların cevaplarını doğru ve yanlış olarak değerlendiriniz.

A. OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

1. () Cepli evrak çantasının standart ölçüleri vardır.
2. () Evrak çantasının ağız kapamasında sadece fermuar kullanılır.
3. () Evrak çantaları kumaştan da yapılabilir.
4. () Çanta kalıplarının ölçülerinin birbiri ile örtüşmesi gerekir.
5. () Model üzerinden ölçü alırken sadece çelik cetvel kullanılır.
6. () Kapak altı astarı kalıbın üzerine, telefonluk, kartlık ve kalemlik yerleri işaretlenir.
7. () Mukavva kesimi küt uçlu kesim bıçağı ile yapılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı doğru ise uygulama testine geçiniz.

B. UYGULAMALI TEST

Gerekli araç gereci sağlayarak tekniğe uygun sap hazırlayınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. Ana gövdenin en ve boy ölçüsünü alıp mukavvaya aktardınız mı?		
2. Ana gövde kalıbı üzerinde alınması gereken işaretlerin hepsini aldınız mı?		
3. İşaretler kalıp üzerinde belirlendikten sonra ana gövdenin köşelerini yuvarlattınız mı?		
4. Ön gövdenin en ve boy ölçüsünü çelik cetvel ile aldınız mı?		
5. Çentiklerden işaretleyip kestiniz mi?		
6. Kilit takılacak yeri belirleyip işaretlediniz mi?		
7. Kapak altının ölçüsünü alıp katlanmış mukavvaya geçirdiniz mi?		
8. Kalıbın üzerine telefonluk kartlık ve kalemlik yerlerinin işaretlerini biz'le aldınız mı?		
9. Suflenin en ve boy ölçüsünü alarak katlanmış mukavvaya aktardınız mı?		
10. Alt köşeleri yuvarlatıp çentikleri yaptınız mı?		
11. Boy ve en ölçüsünü mezür ile alarak kartona işaretleyip ölçüleri birleştirerek kestiniz mi?		
12. Model üzerinden sapın ve yerinin ölçüsünü aldınız mı?		
13. Alınan ölçüden 8 cm içeri girerek ortada kalan ölçüye sap yeri belirleyip bu ölçüleri mukavvaya aktarıp kestiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz. “Hayır” şeklinde yanıtladığınız sorular varsa bu yanıtlarınızla ilgili konuyu tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

YETERLİK ÖLÇME

Modül ile kazandığınız bayan çanta yapma yeterliğini ölçmek için bir çanta hazırlayınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

UYGULAMA FAALİYETİ: Döküm işlemi		
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
Bayan Çanta		
1. Kartonu ortadan katlayarak orta ölçüsünü aldınız mı?		
2. Çantanın en ve boy ölçülerini alarak kartona aktardınız mı?		
3. Ağız kısmına 9 mm kıvrıma payı verdiniz mi?		
4. Alt köşeleri yuvarlattınız mı?		
5. Ön gövdenin 4 cm altından tam orta kısımdan zımba için işaret aldınız mı?		
6. Arka gövdenin de 3 cm altından tam orta kısma kapama pat işareti aldınız mı?		
7. Çanta üzerinden körük en ve boy ölçüsünü aldınız mı?		
8. Ölçüleri kartona aktarıp keskin bıçak ile keserek kalıp çıkardınız mı?		
Fantezi Çanta		
1. Çantanın en ve boy ölçüsünü mezür ile aldınız mı?		
2. Çantanın ağız kısmından yukarı doğru ölçerek çaprazlık olup olmadığını kontrol ettiniz mi?		
3. Ağız oyuklarının ölçüsünü aldınız mı?		
4. Ana gövdenin çatma ve binme yerlerini belirleyip işaretlediniz mi?		
5. Ağızın 4cm altından fermuar faça yeri belirlediniz mi?		
6. Ağız façası binme yeri 9 mm aşağıdan belirlediniz mi?		
7. Dip kalıbı çıkarmak için kartonun ortası bulunarak ölçüleri kartona aktardınız mı?		
8. Ölçüleri birleştirip çizerek kestiniz mi?		
9. Kalıbın üzerine fermuar façasının başlama ve bitim yerlerinin işaretini aldınız mı?		
10. Ana gövdeden her iki taraftan da 8 cm küçültülerek cep çalıştınız mı?		
Okul Çantası		
1. Model üzerinden mezür veya çelik cetvel ile ölçerek en ve boy ölçüsü aldınız mı?		
2. Alınan en ve boy ölçüsünü ortadan ikiye katlanmış mukavvaya aktardınız mı?		
3. Boy ölçüsü bütün alındığı için ön, arka ve alt tabanı ayrı		

ayrı belirlediniz mi?		
4. Kapağın sap gelecek yerini iki taraftan da 1.5 cm çizerek ayarladınız mı?		
5. Ana gövdenin, kapak kısmının 3cm aşağısından zımba yerini belirlediniz mi?		
6. Körük ölçüsünün dip kısmını ağız kısmına göre 2 cm daha geniş çizdiniz mi?		
7. Körüğü ana gövde kalıbının üzerine koyup çentik yerlerinden döndürerek körük boyunu ayarlayınız.		
Evrak Çantası		
1. Ana gövdenin ve diğer parçaların en ve boy ölçüsünü alıp mukavvaya aktardınız mı?		
2. Ana gövde kalıbı üzerinde alınması gereken işaretlerin hepsini aldınız mı?		
3. İşaretler kalıp üzerinde belirlendikten sonra ana gövdenin köşelerini yuvarlattınız mı?		
4. Kalıbın üzerine telefonluk kartlık ve kalemlik yerlerinin işaretlerini biz'le aldınız mı?		
5. Model üzerinden sapın ve yerinin ölçüsünü aldınız mı?		
6. Alınan ölçüden 8 cm içeri girerek ortada kalan ölçüye sap yeri belirleyip bu ölçüleri mukavvaya aktarıp kestiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetini tekrarlayınız.

Modülü tamamladınız. Tebrik ederiz. Öğretmeniniz size çeşitli ölçme araçları uygulayacaktır. Öğretmeninizle iletişime geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	Y
6	D
7	D
8	D

ÖĞRENME FAALİYETİ 2 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	D
5	Y
6	Y
7	D

ÖĞRENME FAALİYETİ 3 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	D
3	Y
4	D
5	Y
6	D
7	Y
8	D
9	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ 4 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	D
5	Y
6	D
7	Y

KAYNAKÇA

- Bircift.blogspot.com.tr
- GÖKÇESU, Zeynep, **Deri Teknikleri**, Ya-Pa Yayınları, İstanbul, 2002.
- KIRAT, E.Betül, **Yayımlanmamış Ders Notları**
- ÜLGÜR, Sedat, **Yayımlanmamış Çalışma Notları**, İstanbul, 2006.